

Kokous: 53. Focal Point meeting
Paikka: Teams
Aika: 15-16.11.2023
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Ruokavirasto
Lisätietoja: <http://www.efsa.europa.eu>

Tiivistelmä

EFSan kansallisten yhteyshenkilöiden (Focal Point) 53. kokouksessa puhetta johtivat EFSAn Victoria Villamar ja Sergio Rodeia Potier. Kokous järjestettiin verkossa. Osallistujia oli molempina kokouspäivinä ”langoilla” reilut 60 henkilöä.

Kokouksen päähuomio keskittyi Focal Point -toimintaohjelmaan 2023–2027 ja kuultiin miten perus- ja räätälöidyt tehtävät (joita jäsenvaltiot ovat voineet perustehtävien oheen valita) ovat edenneet. Kokouksessa käytiin läpi myös yhteistyömahdollisuuksia ja ensi vuoden toimintasuunnitelmia.

Kokouksessa kuultiin myös esitykset mm. digitalisaatiosta, Artikla 36 listan organisaatioista, EFSAn rahoituksista 2023–2025, sekä alankomaalaisten järjestämästä riskiviestinnän kesäkoulusta.

Jäsenvaltioista Romania, Espanja ja Luxemburg esittelivät järjestämiään tapahtumia. Kroatia esitteli Focal Point- ja viestintäverkostojen jäsenille laadittua ohjeistoa. Kreikka kansainvälistä konferenssia yhteisestä terveydestä. Italia ja Espanja esittelivät Artikla 36 listan organisaatioilleen tekemiensä kyselyjen tuloksia, joissa molemmissa aiheena oli EFSAn rahoitusmahdollisuudet. IPA-maiden ohjelmasta vuosille 2023–2026 esityksiä pitivät Kosovo ja Montenegro.

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSAn sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Kokouksen kulku

Victoria Villamar avasi kokouksen ja kertoi kokouksen asialistalle tulleen valtavasti ehdotuksia jäsenvaltioiden Focal Pointeilta. Kaikki eivät mahtuneet asialistalle. Kokouksen asialista oli kuitenkin täpötäynnä, minkä takia kokousta juoksutettiin pikavauhtia eteenpäin. Focal Point-toimintaohjelman ensimmäinen vuosi alkaa olla pian taputeltu. Pilottivuoden aikana on opeteltu uutta, mutta kohdattu yhdessä myös haasteita. Ollaan kuitenkin valmiita starttaamaan seuraavaa vuotta. Kokouksen kuunteluoppilaina olivat EFSAn uunituoreet harjoittelijat.

Seuraavaksi kuultiin maistiasia Focal Pointtien järjestämistä tapahtumista. RO esitteli Artikla 36 listan organisaatioilleen pitämänsä seminaaria yhteistyömahdollisuuksista EFSAn kanssa. He kertoivat uusivansa tapahtuman aina uuden organisaation liityessä listalle. ES esitteli kahta vuoden aikana Espanjassa järjestettyä tilaisuutta. Toinen tilaisuuksista oli vuosittain järjestettävä kansallinen konferenssi espanjalaisten organisaatioiden tieteellisestä yhteistyöstä. Toinen liittyi EFSAn nanoverkoston tueksi luotuun kansalliseen verkostoon, jonka tiimoilta ES Focal Point järjestää vuosittaisen tapaamisen. He ovat myös perustaneet vuonna 2024 starttaavan kansallisen verkoston EFSAn kontaktimateriaaliverkoston edustajan tueksi.

LU kertoi heidän järjestämästä tapahtumasta ”[Safety on my plate](#)”, jonka kohderyhmänä olivat kuluttajat. Tapahtumaan oli sisällytetty paljon interaktiivista ohjelmaa. He olivat saaneet mukaan myös maatalous-, viiniviljely- ja maaseudun kehittämis- ja sosiaaliturvaministerin Claude Haagenin, joka hauskuutti yleisöä heittäytymällä mukaan tutkijoiden demonstraatioon. Tapahtumaan kuului myös keskusteluosio, johon tulvi niin paljon kysymyksiä, ettei kaikkiin ehditty vastata. Puhujat olivat tavattavissa tilaisuuden loppuun. Myös tämä osio oli ollut valtavan suosittu. Osallistujien (250) palaute oli ollut erittäin positiivista. Samanlaista tapahtumaa toivottiin aihe-ehdotuksineen järjestettävän myös kansallisille asiantuntijoille.

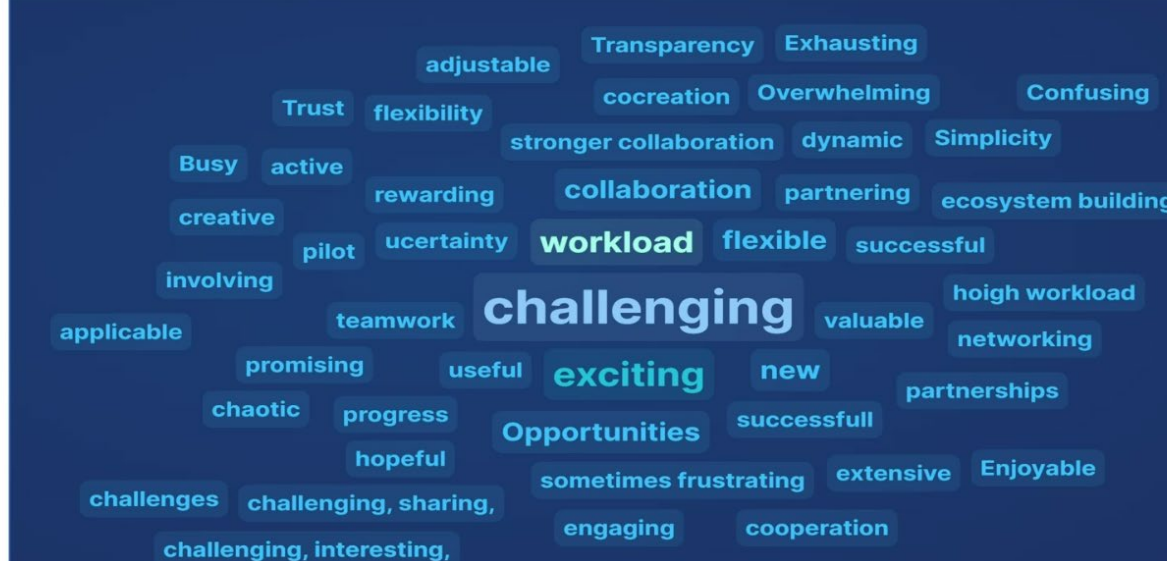
Seuraavaksi HR esitteli räätälöidyistä tehtävistä Focal Pointeille ja CEN-viestintäverkostojen jäsenten yhteistyön tiivistämiseen tähtäävää ohjeistoa. Tehtävässä oli mukana kymmenen jäsenvaltion Focal Pointit ja CEN-jäseniä. Ohjeiston on tarkoitus tukea myös viestintäkoordinaattorin tehtävää. Ohjeisto on ollut kommentoitavana 9.11 asti.

EL kertoi järjestämästään kansainvälisestä ”[Food Safety a key pillar of One Health approach](#)”-konferenssista, joka pidettiin 7–8.11.2023 Ateenassa.

Kokouksen interaktiivisessa osuudessa jokainen mietti kolme sanaa, jotka kuvaavat Focal Point-toimintaohjelman ensimmäistä vuotta ja siihen uutuutena kytkettyjä räätälöityjä tehtäviä, joita jäsenvaltiot ovat voineet perustehtävien oheen valita ja ehdottaa. Kooste on esitetty kuvassa 1, josta voi havaita, että Focal Pointit ovat vähintäänkin joutuneet poistumaan mukavuusalueeltaan. Uuden toimintaohjelman ensimmäinen vuosi koettiin ensisijaisesti haastavaksi, sitä pidettiin myös jännittävänä, mutta myös varsin kuormittavana. Ohjelmassa nähtiin kuitenkin mahdollisuuksia ja hyvää yhdessä tekemistä.

FEEDBACK FROM SLIDO INPUT

Please describe with 3 keywords your impressions on the pilot year



erica

Kuva 1.

EFSA satsasi vuonna 2023 Focal Point-toimintaan 6,2 M €. Ensi vuoden budjetti räätälöidyille tehtäville on 4 M € ja Focal Point-perustehtäville 2 M €.

Focal Pointit olivat jättäneet ennen kokousta EFSAalle ensi vuoden suunnitelmat perustehtävien osalta. 80 % jäsenvaltioista (FI mukaan lukien) oli valinnut maksimirahoitukseen edellyttämän määrän eri tehtäviä. 4 jäsenvaltiota valitsi vähemmän, vedoten aikapulaan ja haluun keskittyä enemmän räätälöityihin tehtäviin. Sopimukset ovat parhaillaan allekirjoitettavana.

Elina Ciekure EFSAsta **kertoi jäsenvaltioiden jättäneen ensi vuodelle 10 räätälöityä ehdotusta**, joissa FI on mukana tehtävissä, jossa koostetaan www-pohjaista varastoa riskinarviointimalleille (RAKIP). Lisäksi EFSAlla on arviointiprosessissa 2 omaa ehdotusta sekä 2 verkostojensa kanssa tehtyä ehdotusta (CEN-viestintäverkoston kanssa ehdotus viestintäkoordinaattori-toimesta ja nimeättömän tieteellisen verkoston kanssa ehdotus ravintolisien käyttöön liittyvien uusien riskien tunnistamisesta).

Lisäksi jäsenvaltiot ovat jättäneet kiinnostuksen ilmaisuja EFSAAn ehdottamiin räätälöityihin tehtäviin. FI on 8 jäsenvaltion ohella alustavasti ilmoittanut olevansa kiinnostunut tehtävästä, jossa edistetään riskinarviointitoimintojen yhteistä suunnittelua ja kumppanuutta (2.a) (budjetti 17 500 €/jäsenvaltio) ja viestintäkoordinaattori -toiminnasta, jota EFSA on ehdottanut yhdessä CEN-viestintäverkoston kanssa jatkettavan myös vuonna 2024 (mukana 20 jäsenvaltiota, budjetti noin 1,5 M €.).

- > Lisäksi FI harkitsee mukaan lähtemistä European Excellence Label 2.0 jatkohankkeeseen liittyvään hanke-ehdotusaikaiseen, josta on tarkoitus lähettää ehdotus EFSAalle 30.4 mennessä.
- > Ruokavirastossa myös mietitään oman räätälöidyn ehdotuksen jättämistä data-alueelta, joka tehtäisiin Ruokaviraston EFSA-raportoinnista laaditun esiselvityksen pohjalta.

EFSA:n Gorgias Garofalakis, Cristina Alonso Andicoberry ja Andrea Nironi avasivat **EFSA:n DiCo2-digitalisaatioprojektia, jossa kehitetään EFSA:n ja jäsenvaltioiden käyttöön yhteistä sähköistä alustaa.** Osa Focal Pointeista (FI mukaan lukien) on osallistunut haastatteluihin tai aivoriihiin liittyen Focal Pointtien käytössä oleviin "MS RA plans" ja "EU-RAA" -tietokantoihin, jotka aiotaan mahdollisesti liittää em. alustaan.

"MS RA plans" on tietokanta jonne Focal Pointit ilmoittavat maidensa alkaneet ja päättyneet riskinarviointit. Tietokannan tarkoituksena on pitää Advisory Forum ja EFSA tietoisina siitä mitä jäsenvaltioissa riskinarviointirintamalla tapahtuu. "EU-RAA" on puolestaan tietokanta jonne Focal Pointit vievät maidensa riskinarviointiin liittyviä tutkimusaihe-ehdotuksia. Tämä tietokanta on tullut tiensä päähän, koska räätälöityjä aihe-ehdotuksia on ollut mahdollista tehdä Focal Point-toimintaohjelmassa vuodesta 2023 alkaen.

EFSAn uuden alustan pitäisi valmistua vuoden 2024–2025 vaihteessa ja siihen on tarkoitus antaa oikeudet jäsenvaltioissa seuraaville: Advisory Forum, Focal Point, verkostojen jäsenet ja Artikla 36 listan organisaatiot. Mietinnässä on myös alustan avaamista kaikille kiinnostuneille. Keskusteluissa mm. FI ehdotti, että EFSA kytkisi Artikla 36 listan organisaatiot alustan avulla tiiviimmin mukaan EFSAn toimintaan ja rakentaisi alustalle ”palveluita” myös heille kuten esim. konsortioyhteisöjen hakutoiminnon. Alustasta toivottiin tukea myös muuhun jäsenvaltioiden keskinäiseen toimintaan, kuten yhteisten riskinarviointiprojektien suunnitteluun.

Toinen kokouspäivä aloitettiin EFSAn Martina Kurisovan **Artikla 36 listan organisaatioita käsittelevällä esityksellä**. Tällä hetkellä listalla on 323 EFSAn yhteistyöorganisaatiota (MS + NO ja IS). Listan organisaatioiden tiedot on päivitettävä komission asetuksen mukaisesti vähintään kolmen vuoden välein. Viimeisin päivityskierros toteutettiin vuonna 2022. EFSA kiitti Focal Pointteja, jotka vetivät päivitysprosessin jäsenvaltioissaan läpi – nyt 98,5 % organisaatioiden tiedoista on päivitetty. EFSA muistutti, että listaa on mahdollisuus päivittää milloin tahansa, esim. jos organisaatioiden tietoihin tulee muutoksia.
> *EFSan suomalaisia Artikla 36 listan organisaatioita ovat Helsingin yliopisto, LUKE, Ruokavirasto, SYKE, THL, Turun yliopisto ja TUKES*
> *Seuraava päivitysprosessikierros suomalaisten organisaatioiden osalta pitää toteuttaa 6.10.2025 mennessä.*

Seuraavaksi Focal Pointeista **IT ja ES esittelivät Artikla 36 listan organisaatioilleen tekemiensä kyselyjen tuloksia, joissa molemmissa aiheena oli EFSAn rahoitusmahdollisuudet**. Molempien maiden kyselyjen tuloksissa nousi esiin samat haasteet, kuten esim. liian lyhyt hakuaika, hakuihin liittyvä hallinnollinen taakka sekä vaikeus löytää sopivia konsortioyhteisöjä. Lisäksi mainittiin, ettei hakuaiheina ollut useinkaan sopivia aiheita, haun toteuttamiseen nähden liian pienet rahoitukset, epäselvyyttä rahoitushakukuulutuksessa – vaikeaa ymmärtää mitä EFSA haluaa ja mitä tuotoksia EFSA vaatii, sekä liikaa raportoitavaa hankkeen lopuksi. EFSAn Lisa Brovall kiitti palautteesta ja kertoi EFSAn yrittävän parantaa hakuja missä se voi. Lisäksi hän kertoi, että hakukuulutuksiin tullaan jatkossa lisäämään maininta Focal Pointeista, joilta voi pyytää apua konsortioyhteisöjen löytämisessä. IT ehdotti, että kerättäisiin tietoa EFSAn rahoituksista kaikista maista ja toteutettaisiin kysely kaikille Artikla 36 listan organisaatioille. Ehdotus sai kannatusta.

Seuraavaksi asialistalla oli esityksiä **IPA-maiden ohjelmasta vuosille 2023–2026, jolla maita** (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Kosovo, Montenegro, Pohjois-Makedonia, Serbia ja Turkki) **valmistellaan mm. EFSAn toimintaan**. Komissio rahoittaa 1.8.2023 alkanutta ohjelmaa 1,15 M eurolla. Rahoitus mahdollistaa mm. maiden osallistumisen Focal Point, Advisory Forum ja EFSAn tieteellisten verkostojen toimintaan, sekä muuhun yhteistyöhön jäsenvaltioiden kanssa. Esityksiä pitivät Kosovo (XK) ja Montenegro (XM). XK esitteli länsi-Balkanin maiden projektia mikrobilääkeresistenssistä (*One Health on AMR*), jonka yhteydessä oli järjestetty asiantuntijaryhmän vierailu Kosovossa. Lisäksi esiteltiin myös IPA-maille järjestettyä syyskoulua riskianalyyseista. XM puolestaan esitteli yhteistyötään EFSAn kanssa. Heillä on tarkkailija-useassa EFSAn ryhmässä ja verkostossa. He osallistuvat myös joihinkin EFSAn viestintäkampanjoihin (ASF, PLH) sekä datankeräykseen. Esityksen lopuksi kiiteltiin jäsenvaltioista erityisesti FI ja CY, jotka olivat EFSAn räätälöidyissä riskinarviointikoulutuksiin liittyvissä tehtävissään tehneet mahdolliseksi myös IPA-maiden osallistumisen niihin.
> *FIN kurssille BIKE-saanninarviointimallista vuonna 2023 osallistui kolme IPA-maan koulutettavaa.*

Gorgias Garokalakis kertoi **EFSAn rahoituksista; mitä apurahoja ja hankintoja on parhaillaan auki ja mitä on todennäköisesti avautumassa vuosina 2024–2025**. EFSAlla on mm. juuri avautunut Artikla 36 listan organisaatioille korvamerkitty rahoitus, joka liittyy EFSAn riskinarviointiin keskittyvään [EUFORA-koulutusohjelmaan kaudelle 2024–2025](#). Ohjelmaan haetaan sekä riskinarviointiorganisaatioita että koulutettavia. Hakemuksen minimivaatimuksena on kahden Artikla 36 listan organisaation väliset konsortiot, joista toinen toimii koulutettavan harjoittelupaikkana ja toinen koulutettavan lähettäjänä. EFSAn rahoitus on 55 000 €/koulutettava. Focal Pointit toimivat apuna konsortioiden luomisessa, joten kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteys allekirjoittaneeseen, mikäli ohjelmaan mukaan lähteminen kiinnostaa! Hakuaikaa 14.3.2024 asti.

EFSA järjestää 4.12. webinaarin ensi vuoden rahoituksistaan. Tilaisuus on tarkoitettu Artikla 36 listan organisaatioiden tutkijoille ja muille tutkimusrahoituksen kanssa työskenteleville henkilöille. Ilmoittautumiset 30.11. klo 13 mennessä. Lisätietoja [tästä](#) linkistä.

EFSAn Lisa Brovall kertasi EFSAn rahoitusinstrumentit ja niihin liittyvät hakuprosessit. Aiheesta on julkaistu video. Sen voi katsoa [tästä](#).
> *FI järjesti kansallisen webinaarin EFSAn apurahoista ja hankinnoista 23.11.2023. Tilaisuuden kohderyhmänä olivat suomalaiset EFSAn Artikla 36 listan organisaatioiden tutkijat ja muut tutkimusrahoituksen kanssa työskentelevät henkilöt. Lisätietoja [tästä](#) linkistä.*

Kokouksen lopuksi NLn Advisory Forumin -jäsen Antoon Opperhuizen esitteli maksutonta **jäsen- ja IPA-maille riskiviestintään räätälöityä kesäkoulua** Utrechtissa, jossa perehdytään syvällisesti aiheeseen viiden päivän ajan. Sen tavoitteena on vahvistaa vuoropuhelua ja edistää riskinarvioijien ja -hallitsijoiden välistä yhteistyötä ja viestintää.

Kurssi järjestetään myös vuonna 2024 ja siihen on mahdollisuus osallistua kahdella edustajalla per jäsenvaltio. FI ei mahtunut mukaan viime vuoden kurssille, mutta toivottavasti saamme paikan ensi vuodelle.

Muut asiat

- EFSA julkaisi kokouksesta tuoreeltaan LinkedIn päivityksen. Sen voi katsoa [tästä](#) linkistä.

EFSA:n sivuilla on julkaistu [tiivistelmä edellisestä kokouksesta, sekä kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Seuraavat kokoukset

- 54. 25.4.2024 Parma/ hybridi
- 55. 11-12.9.2024 IPA/ hybridi
- 56. 13-14.11.2024 Teams

Lisäksi jatketaan epävirallisia kuukausittaisia ”*Check Point*” -seurantakokouksia sekä työkokouksia räätälöidyistä tehtävistä.